

§ 30 Kompensation för utebliven kyrkoavgift för nordiska gränsbygdspastorat

SIGVARD OLSSON:

Ordförande, ledamöter i kyrkomötet! Jag talar för utskottet. Vi yrkar att kyrkomötet kommer att besluta i enlighet med utskottets förslag. Det innebär att motion 2013:96 avslås. Det innebär vidare att punkt 3 i utskottets skrivning tillstyrks. Det handlar om tilläggsdirektiv till kyrkostyrelsens utredning, som ska bli färdig den 15 april 2015 innebärande möjlighet till ekonomisk ersättning och kompensation för pastorat i gränsbygder. När det gäller begravningsavgiften kommer den att bli annorlunda från 2017, då det blir en allmän begravningsavgift för kyrkotillhöriga och alla i Sverige som enhet inom kyrkans förvaltningsområde. Därmed torde den frågan vara löst. Vi känner dock till besväret med kyrkoavgiften och att det finns förlorare i gränstrakterna när det gäller just inkomsterna till församlingar och pastorat.

Således yrkas än en gång att utskottets begäran tillstyrks. Tack för ordet.

RUNE WALLMYR:

Ordförande, kyrkomötesdeltagare och åhörare! Jag är glad för den öppna och välvilliga behandling som motion 2013:96 fick i utskottet. Visserligen hörde vi, att man föreslår avslag på båda punkterna men föreslår ett ”med anledning av” som jag inte ska upprepa. Svenska kyrkan har ju på många områden olika utjämnings-system för att kompensera ojämlikheter, men här finns ett område som tydligt inte har varit uppmärksammat.

Vår kyrka har ett rikstäckande uppdrag, att vi ska finnas överallt. Resurser för att kunna vara kyrka, för att kunna sörja för en så god verksamhet och närvaro som möjlighet överallt i landet, borde därför fördelas så rättvist och så jämnt som möjligt. Mellan staten och kommunerna finns det ett antal överenskommelser. Det finns bland annat ett avtal som innebär, att en kommun med många personer med anställning i kommun innanför gränskommun i grannlandet, personer som alltså deklarerar noll i hemlandet, ger hemkommunen en kompensation för en del av skattebortfallet. Det är ingen full kompensation men dock en väsentlig del, i Årjängs kommun som jag kommer ifrån i storleksordningen mellan 45 och 50 upp till 75 tusen, enligt uppgift som jag har fått ifrån ekonomichefen på kommunkontoret. Nu pratar jag inte bara i hemkommunens och våra församlingars sak, utan det är en sak som gäller hela vårt land. Det är många som arbetspendlar till Norge. Den största pendlingen av arbetskraft går från Sverige till Norge. De som då jobbar i kommun innanför gränskommun skattar allt i Norge och är alltså nolltaxerade i Sverige. Det är många som inte har varit medvetna om detta och inte jag själv heller. Jag blev uppmärksam på det i våras.

Jag vill också citera ur en utredning som har gjorts på Region Värmland, Bo Josef Eriksson. Den presenterades i våras. Där sägs det: ”Värmland och Västra Götaland är de län där i särklass flest personer arbetspendlar till Norge. Värmland stod under 2010 för nästan 20 procent av den totala arbetspendlingen till Norge, vilket är proportionellt sett mest i landet. Var 25:e yrkesarbetande värmlänning hade sitt jobb i Norge och var 20:e lönekrona intjänades av arbetspendlare.” Det säger lite om dimensionen av det hela, men ni hör att fyra femtedelar är arbetspendlare från andra platser än Värmland. Det här gäller alltså överallt i gränstrakter i hela vårt land.

I gårdagens gudstjänst som jag firade här i domkyrkan, vill jag säga avslutningsvis, kom den gammaltestamentliga läsningen från profeten Jesaja 51. Jag hade ju min motion i åtanke redan då och jag tyckte de här orden träffade mig precis i hjärtat. Jaha, det var en sanktion för det som min motion syftar till. Ni får

ta det som det är, men jag kände det så. Där hörde vi: "Snabbt nalkas min rättfärdighet, min hjälp är på väg, med mäktig arm skipar jag rätt bland folken." Ni får ta det för vad det är, men det var ett gudsord på vägen.

Bifall till utskottets förslag.

BERTH LÖNDAHL:

Den 7 januari i år genomfördes ett samtal med den danske folkekirken, mellan representanter för dess utlandskyrka, representanter för Lunds stift och för Svenska kyrkan i Malmö. Initiativet till det samtalet togs egentligen på en osynlig bottennivå, det vill säga ett samtal mellan en dansk präst i Malmö och bland andra mig själv. Ytterst handlade det inte bara om ekonomi, en clearing mellan den danska kyrkan och Svenska kyrkan och danska medlemmar som är i Sverige. Det handlade om ansvaret och omsorgen om kyrkans medlemmar, oavsett vilken av de nordiska kyrkorna de är med i.

Flera problem kom att definieras. Det första är till exempel att Danske folkekirken inte tillåter dubbelt medlemskap. Det innebär att den som bor i Sverige och är medlem i Danske folkekirken inte kan bli medlem i Svenska kyrkan. Å andra sidan är inte det vårt problem utan Danske folkekirkens om de blir medlemmar i Svenska kyrkan. Ett annat problem är att den som döps av dansk präst i Malmö varken blir medlem i den danska eller i den svenska kyrkan. Det betyder alltså att man faller mellan stolarna, om man inte gör en särskild ansökan om inträde i den svenska kyrkan. Ett tredje problem är själva ekonomin, clearingen från den danska till den svenska kyrkan. Vi har ett mycket stort antal danska kyrkomedlemmar i Malmö. Liknande förhållanden är det säkert också i andra gränsförsamlingar.

Till sist blir detta en fråga om hur vi hanterar medlemmar av annan nordisk kyrkotillhörighet men som bor i Sverige. Risker är till exempel, att en medlem av Danske folkekirken som bor i Malmö inte betalar avgift till Danske folkekirken och inte heller till Svenska kyrkan. Den osynliggörs som medlem samtidigt som det finns en förväntan, att en kyrklig handling ska ske när man kommer med frågan om en sådan. Gång på gång uppstår problem här. Ett annat exempel är när det gäller begravingar av icke-medlemmar. Då får man betala en hög avgift för detta. Jag menar därför, att Svenska kyrkan på sikt på högsta nivå måste föra samtal med de andra kyrkorna när det gäller just de här frågorna. Det är inte bara ekonomi. Det är ett medlemsansvar och det är ett ansvar för medlemmar i andra nordiska kyrkor.

Jag har gjort ett yrkande, men jag avstår från det just nu. Jag gjorde det på min blankett men vi stryker det. Vi får återkomma till frågan senare och titta på detta på ett annat sätt i framtiden.

ÄRKEBISKOP ANDERS WEJRYD:

Herr ordförande! Detta är saker som vi borde kunna komma att få ordning på och som naturligtvis också har uppmärksammats flera gånger. Ett stort problem just i relation till Danmark är, att vi har utomordentliga överläggningar med den danska kyrkan men att de ingenting bestämmer själva. Detta är en genomstatlig kyrka. Det är oerhört viktigt att vi i så fall får till stånd överläggningar på politisk nivå. Kyrkan är nämligen inte problemet. De kan gärna lova allt, eftersom de ingenting kan bestämma.

BERTH LÖNDAHL (REPLIK):

Jag vill bara konstatera att ärkebiskop Anders har alldeles rätt. Hur många gånger suckade de inte i det långa möte vi hade med våra danska vänner.

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 69.